

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 377/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Prešov a Krajského súdu v Prešove v bližšie nešpecifikovaných konaniach takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu a krajského súdu v bližšie nešpecifikovaných konaniach. Sťažovateľ navrhuje zrušiť uznesenie okresného súdu č. k. 38D/327/2023-24 z 25. mája 2023 a uznesenie krajského súdu č. k. 8CoD/1/2025-88 z 11. februára 2025 a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Navrhuje tiež priznať mu finančné zadost'učinenie spolu vo výške 8 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením č. k. 38D/327/2023-24 z 25. mája 2023 právoplatným 10. júna 2023 v dedičskej veci po poručiteľke [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], naposledy bytom [REDAKOVANÉ], zomrelej 26. 3. 2023 (ďalej len

„poručiteľka“), okresný súd konanie o dedičstve zastavil a vydal majetok nepatrnej hodnoty vo výške 598,58 eur bratovi poručiteľky. Sťažovateľ sa žalobou podanou na okresnom súde domáhal obnovy konania v dedičskej veci po poručiteľke vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 38D/327/2023 z dôvodu, že ako jediný veriteľ zostal ukrátený s pohľadávkou vo výške 614,27 eur predstavujúcou odmenu advokáta za poskytovanie právnych služieb, riadne a včas uplatnenou v dedičskom konaní, pričom brat poručiteľky sa v zaopatrovacej zmluve zaviazal uhradiť náklady na pohreb, a preto nemal morálne právo prijať vydanie majetku nepatrnej hodnoty. Okresný súd uznesením č. k. 37D/777/2023-50 z 10. júla 2024 žalobu sťažovateľa na obnovu konania odmietol ako zjavne nedôvodnú, keď vykonaným dokazovaním nezistil iné skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy týkajúce sa strán a predmetu konania, ktoré žalobca bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní a ktoré by mohli preňho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

3. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 8CoD/1/2025-88 z 11. februára 2025 právoplatným 27. februára 2025 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil, konštatujúc jeho konzistentnosť, logickosť a správnosť jeho dôvodov. Ďalej dodal, že tvrdenia sťažovateľa nezakladajú dôvodnosť podanej žaloby, keď konštatoval, že podľa zaopatrovacej zmluvy bol odporca povinný poručiteľke „na svoje náklady vystrojiť dôstojný pohreb“, pričom tento svoj záväzok aj splnil, čo preukázal predložením faktúry vystavenej pohrebnou službou a dokladmi o jej úhrade. Zo zaopatrovacej zmluvy nevyplýva, že by sa odporca vzdal práva dediť, prípadne prijať iné plnenia v súvislosti s dedičským konaním. Povinnosť odporcu zaplatiť poručiteľke pohreb teda nijako nevyklučuje jeho oprávnenie prijať vydanie majetku nepatrnej hodnoty. Navyše podotkol, že hodnota tohto majetku nepokrýva ani skutočné náklady, ktoré odporca na pohreb vynaložil vo výške 1 408,86 eur, keďže nepatrný majetok (zostatok na účtoch poručiteľky) predstavuje výšku 598,58 eur. Ako ďalšiu skutočnosť zakladajúcu nedôvodnosť podanej žaloby označil tú, že nenastal žiaden z prípadov predpokladaných v § 188 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ktorý by umožnil súdu majetok prejednať ako dedičstvo, keď v danej veci odporca s prevzatím majetku súhlasil a nebolo sporné, že práve on sa postaral o pohreb poručiteľky, preto súd ani nemal inú možnosť ako odporcovi majetok vydať. Zdôraznil, že navrhovateľ v pôvodnom konaní o dedičstve, ako ani v tomto konaní o obnove nepredložil jediný dôkaz o existencii svojej pohľadávky voči poručiteľke, čím nijako nepreukázal pravdivosť svojich tvrdení o tom, že zastupoval poručiteľku v inom konaní o dedičstve, ani dôvod a výšku svojej odmeny za poskytnuté právne služby. Nad rámec uvedeného krajský súd doplnil, že okrem nedôvodnosti žaloby je daný aj dôvod na jej odmietnutie podľa § 413 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ako podanej neoprávnenou osobou, keďže v dedičskom konaní, o ktorého obnovu sťažovateľ žiadal, nešlo ani o jeden z prípadov podľa § 168 CMP, ktorý vymedzuje, kedy je veriteľ poručiteľa účastníkom konania, keďže toto konanie bolo zastavené. Vzhľadom na to, že sťažovateľ nebol účastníkom dedičského konania, krajský súd vyhodnotil, že nie je ani osobou oprávnenou na podanie žaloby na obnovu konania, pričom však tento záver bol bez vplyvu na správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ argumentuje takto:

a) Krajský súd extrémne vybočil zo skutkového a z právneho rámca, a to v takej neprípustnej miere, že tým boli výrazne poškodené základné ľudské a ústavné práva sťažovateľa, jeho právo na spravodlivý proces vrátane odopretia jeho práva na prístup k súdu. Uznesenie krajského súdu č. k. 8CoD/1/2025-88 z 11. februára 2025 sťažovateľ vníma ako zjavne nespravodlivé, arbitrárne, povrchné a jednostranne zdôvodnené na základe dôkazne nepreukázaných tvrdení odporcu, nepreskúmateľné, bez právneho zdôvodnenia a neobsahujúce v sebe základný imperatív spravodlivosti.

b) Okresnému súdu sťažovateľ vyčíta formalistický prístup pri posudzovaní a následnom odmietnutí jeho žaloby uznesením č. k. 37D/777/2023-50 z 10. júla 2024. Postup okresného súdu sa podľa sťažovateľa vyznačuje procesným pochybením, je arbitrárny a svojvoľný, pohybujúci sa na hrane zákona. Okresný súd vynechaním dôležitých dôkazov sa vo svojom rozhodnutí dostatočne nezaoberal kľúčovými argumentmi a námietkami sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Prvý identifikovaný nedostatok ústavnej sťažnosti sa týka formulovania petitu ústavnej sťažnosti; petitu chýba presné, určité a konkrétne označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody [§ 123 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde], keďže z petitu ústavnej sťažnosti, ktorý znie tak, že základné právo sťažovateľa „na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove a postupom Okresného súdu v Prešove porušené bolo“, je zrejmé len označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody. Z obsahu odôvodnenia ústavnej sťažnosti je síce zrejmé, že sťažovateľ namieta porušenie označených práv uznesením okresného súdu č. k. 37D/777/2023-50 z 10. júla 2024, ako aj uznesením krajského súdu č. k. 8CoD/1/2025-88 z 11. februára 2025, avšak tieto tvrdenia nepreniesol do petitu ústavnej sťažnosti, kde je ako zásah do práv sťažovateľa označený výhradne postup okresného súdu a krajského súdu v bližšie nedefinovanom konaní. Takto naformulovaný petit nemôže byť prevzatý do výroku rozhodnutia ústavného súdu, čo ho činí nevykonateľným.

7. Ďalším nedostatkom ústavnej sťažnosti je jej zmätočnosť a vnútorná rozpornosť, keď v petite ústavnej sťažnosti sťažovateľ požaduje od ústavného súdu zrušenie uznesenia okresného súdu č. k. 38D/327/2023-24, Dnot 79/2023 z 25. mája 2023 vydaného v dedičskom konaní, no z odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyplýva, že ňou brojí proti uzneseniu okresného súdu č. k. 37D/777/2023-50 z 10. júla 2024, ktorým bola odmietnutá jeho žaloba na obnovu konania.

8. Ústavný súd ďalej konštatuje, že čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, upravuje viaceré základné práva (právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, právo na verejné prerokovanie veci, právo na prerokovanie veci v prítomnosti a právo vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom). Z ústavnej sťažnosti však nie je možné určiť, porušenie ktorého konkrétneho práva vyplývajúceho z čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ namieta, a teda sťažovateľ nijako neodôvodnil porušenie niektorého zo základných práv vyplývajúcich z čl. 48 ods. 2 ústavy.

9. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd je toho názoru, že ústavná sťažnosť vytvára priestor na dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, II. ÚS 138/2019, II. ÚS 164/2023).

10. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy ani výzva na odstránenie týchto nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na to, že v danom prípade sa nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí netýka formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale esenciálnych obsahových náležitostí (neurčitého, resp. neúplného petitu a nedostatočného odôvodnenia). Označené ustanovenie zákona o ústavnom súde totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (m. m. I. ÚS 155/2019, II. ÚS 542/2024).

11. Z uvedených dôvodov bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí, a to bez predchádzajúcej výzvy podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

12. Ústavný súd dodáva, že ani v prípade, ak by ústavná sťažnosť spĺňala všetky náležitosti ustanovené zákonom, neprinieslo by to pre sťažovateľa vecne iný výsledok. Vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu č. k. 37D/777/2023-50 z 10. júla 2024 by bola ústavná sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde], keďže uplatnenie právomoci krajského súdu ako odvolacieho súdu vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať opodstatnenosť námietok sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu ako súdu prvej inštancie. Ústavnú sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu krajského súdu č. k. 8CoD/1/2025-88 z 11. februára 2025 by ústavný súd odmietol z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V konkrétnych okolnostiach veci sťažovateľ, ktorý na podklade svojej argumentácie namieta arbitrárny a nedostatočne odôvodnený právny záver krajského súdu, ktorým potvrdil právny záver okresného súdu o odmietnutí žaloby na obnovu konania ako nedôvodnej a ktorý takto predstavuje zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, mal k dispozícii účinný právny prostriedok, a to dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, ktoré nevyužil (I. ÚS 398/2020, IV. ÚS 163/2022, III. ÚS 410/2023). Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno preto nahrádzať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom v situácii, keď nevyužil právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý mu zákon účinne poskytoval, t. j. nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol a mal, by bolo porušením princípu subsidiarity

ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

13. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu